

Forfatter: Dalgas, Ernesto

Titel: Udrag fra Dommedags Bog

Citation: Dalgas, Ernesto: "Dommedags Bog", i Dalgas, Ernesto: *Dommedags Bog*, udg. af Henrik Schovsbo, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1996, s. 56.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-dalgasdomval-shoot-idm139915690009904/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Dommedags Bog

Tredje Dagsrejse: Hinsides godt og ondt

Romantikens Ø. Spinozas Præken. Ildseens Skrig

Uden Betænkning styrtede jeg mig ud i Morgenrøden og svævede ned paa samme Maade som et Flagregeren, og Synerne, som syntes skabte af et andet, lettere og flygtigt Stof, veg Pladsen for mit Legems Tyngde. Men jo dybere jeg sank, jo mere formede de sig i Figurer, Cirkler og Firkanter og Arabesker, og disse samlede sig til Omrids af noget, som jeg vel saa, men ikke skelnede som det, det var. Da samlede sig pludselig Figurerens Kaos til en ordnet Bygning. Jeg kendte nu i eet, hvad jeg forhen saa i en forvirret Blanding. Jeg svævede ned ad en uhyre Trappe med Marmorbalustrader, imellem hvilke vandt sig Arabesker, skaarne i Filsben og saa fint udførte som de italienske Kameer. Det tyktes mig, som om disse Arabesker voksede og slyngede sig som levende Planter, ja, som om jeg saa Marmor og Elfenben gro. – Dog tænkte jeg, det var maaske den samme Illusion, som naar den kørende ser et Rækværk danse.

Jeg standsede og vendte Blikket opad. Hvor havde jeg dog haft mine Øjne henne. Jeg stod i et uhyre Tempel med tindrende Vægge, polykrome Søjler og en Kuppelhvelving, hen over hvis karmoisinrøde Bund al Verdens Dejlighed drog i Billeder som et Panorama, der flyder med Guld og Sølv og alle Farver. Da lød en Røst til mig: »Hvo kommer hid igennem dette Loft af Fantasi? Er Du selv kun en Fantasi, som de, der dale ned til os som faldende Blade, eller er Du en levende, som vi?« Det var en Yngling, som talte til mig. Vildt var hans Blik. En blodig Dolk holdt han i Haanden og stirrede paa mig, som om mit Liv ahang af mit Svar. Jeg svarede ham betænksum; thi med afsindige maa man tale varlig: »Jeg er en Vandringsmand uden Navn og uden Stavn, en Ikaromenippos, om Du vil. Jeg søger Kundskab og ikke Kiv, og vær saa venlig at putte denne Dolk i Skeden; thi den skræker mig forbandet i Øjnene«. Med denne forstilte Muntshed fik jeg ham lidt beroliget. Han

fulgte mig og vogtede hvert mit Blik, jeg ligesaa hans. Jeg skønnede, han var en ædel Sjæl, en Titan fra Romantikens Gry, og sænket nu – det viste mig hans Blik – maaske for evig i Vanviddets Nat. »Følg mig!« sagde han.

Vi gik en Vandring, som jeg sent vil glemme, igennem en Skare af dem, igennem hvilke Guder tale. I alle Øjne luede Vanviddets Ild med denne sælsomme, stolte Højhed, som Pobeien ikke forstaaer. Som en ubuden ved en Maskerade gik jeg imellem dem. Een sad som Trold med visne Ben og svang sin Tryllestav, og Marionetter dansede paa hans Vink. Een sad som Konge paa sin Trone og strakte sit Scepter ud i en for os usynlig Verden. Een knælede foran et Madonnabillede, der løsev sig fra Loftets Malerier og svævede ned imod ham. Een saa jeg komme imod os, gravitetisk indhyllet i Trappistens sorte Kappe; men lige før mit Blik slog han dens Skrud til Side og viste sig for mig i al sin Nøgenhed med et satanisk og vellystent Grin.

Da førte Ynglingen mig igennem Huler af Ædelsten og Haver af metalliske Træer ind i et Tempel, som kun var bygget op af tvende Farver, af Ild og Mulm. Fra Loftet – eller fra intet, thi jeg saa intet Loft – hang Flammer ned som kæmpestøre, pæreformede Frugter, og deres Genskin sprang tilbage fra et sort og dybt og sukkende Hav, der mumlede foran og under Hulens Loft, og jeg erkendte, at ingen Farve er dybere, stærkere og skønnere end et vaadt og blankt Sort, isprængt med blodig Ild. Og her i denne Hvælving, hvor Ildens og Mulmens Rædsel flød sammen til en dyb, frygtelig, herlig Stemning, saa jeg den sælsomste Forsamling, jeg har set paa denne Vandring.

Der stod og sad og laa de stærke Mænd, der tændte Brandfaldet i vort Aarhundreds Gry og til dets Middag. Hver var i en Klædning, virket af hans egen Drøm. Der sad i Mefistofeles' ildrøde Dragt den hvasse Spotter og den venødige Drømmer, der hældte Gift i Tysklands Aarer. Der stod hans store Læremester, og som han landflygtig, med bittert Smil og med sin lamme Fod som Satan selv i sort og kongeligt Højelskrud. Og ved hans Side klyngede hans blide, skydrømmende Stalbroder sig til ham, klædt som Kong Oberon, og viste mig sit kvindelige, skønne, blege og rødmende Aasyn. Der stod han, hyllet i hvidt Gevandt med Vinløvskrans om Panden, som